

Generelle infektionshygiejniske forholdsregler Hygiejnekursus, 2024

Hanne Hvingelby,
Hygiejnesygeplejerske,
Master i Sundhedsantropologi

Hvad er infektionshygiejn

Hvad er infektionshygiejne

Fagområde, der arbejder med at forebygge sundhedssektorerhvervede infektioner – fx UVI'er, luftvejsinfektioner, sårinfektioner og bakteræmier.

Sideløbende arbejdes der med forebyggelse af spredning af specifikke mikroorganismer, særligt multiresistente bakterier. Infektionshygiejne er et nødvendigt element i forebyggelse af antibiotikaresistens (AMR).

Det danske infektionskor

- Overvågning
- Uddannelse/undervisning
- Organisation
- Retningslinjer
- Antibiotikapolitik

Infektionshygiejne: Organisering og centrale aktører:

Internationalt:

International Federation
of Infection Control

Nordisk:

Nationalt:

Regionalt:

5 regioner

Regionsråd

Sygehuse:

Hospitalsledelse

Afdelingsledelser

Hygiejneråd

Infektionshygiejniske

enheder/hygiejnesygeplejersker

Hygiejnenøglepersoner/-

tovholdere/-koordinatorer

Kommunalt:

98 kommuner

Kommunalbestyrelse

Fagforvaltninger – Sundhed og Ældre m.fl.

Akutteams og akutophold

Rehabilitering

Hjemmesygepleje og hjemmepleje

Plejehjem

Psykiatri og handicap, hjem og institutioner.

Daginstitutioner

Sundhedspleje

Andre aktører:

Medicinske selskaber

Praktiserende læger

Universiteter

Professionshøjskoler

Center for Kliniske Retningslinjer CFKR

Fagforeninger

Producenter og leverandører

Generelle infektionshygiejniske forholdsregler

Gælder i alle situationer – uanset om man kender patientens smittestatus eller ej, og uanset hvor man arbejder.

Kaldes også procedurerelaterede forholdsregler – er udformet efter de procedurer, der indebærer en risiko - fx:

- direkte eller indirekte kontakt med organisk materiale som blod, sekreter og ekskreter
- stænk, sprøjt eller aerosoler med organisk materiale
- stik-, snit- eller skæreheld med udstyr, der er forurenet med organisk materiale

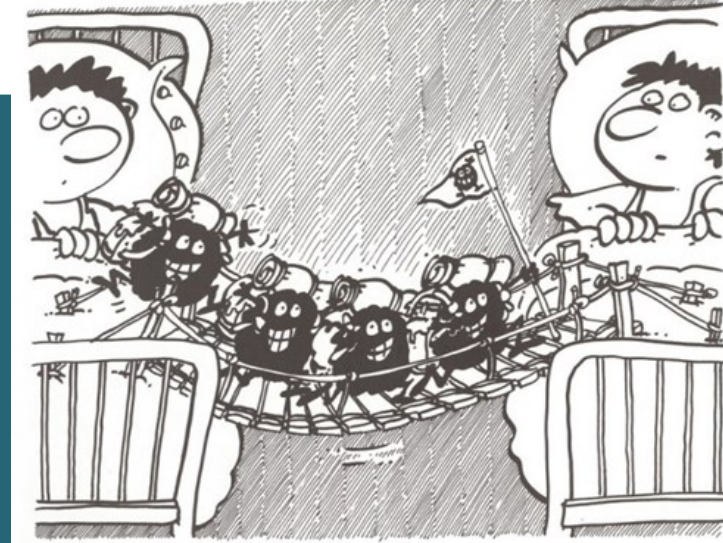
Hvad er "Generelle infektionshygiejniske
forholdsregler"?

Generelle infektionshygiej forholdsregler - bygger på:

- planlægning og tilrettelæggelse af arbejdsgange – ud fra infektionshygiejniske hensyn
- efterlevelse af sikre arbejdsrutiner i risikosituationer
- anvendelse af personlige værnemidler
- tekniske og organisatoriske forholdsregler

De vigtigste tiltag

- håndhygiejne
- anvendelse af arbejdsdragt
- anvendelse af personlige værnemidler
- rengøring, desinfektion og sterilisation
- håndtering af rene og urene tekstiler
- håndtering af affald
- forebyggelse af stik- og skæreskader

pro

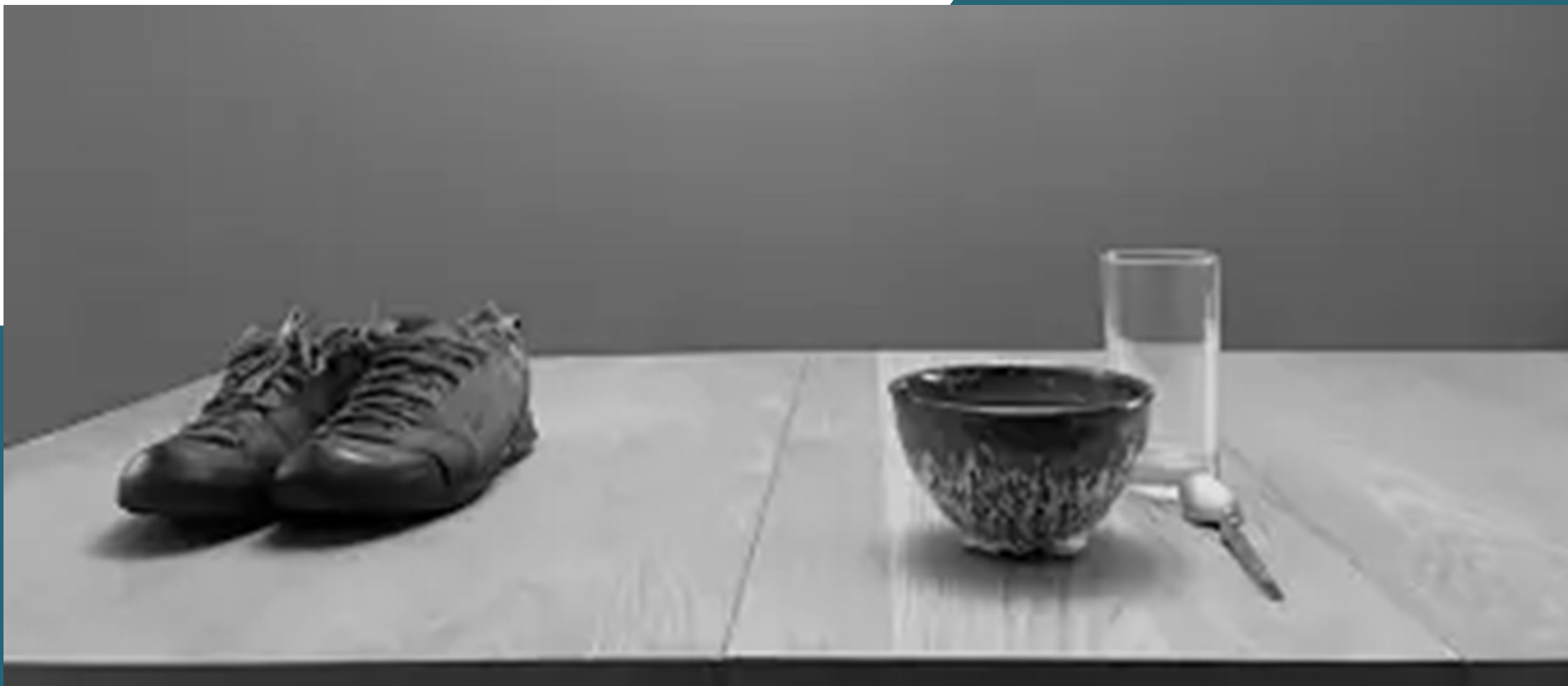
roc

Rent og urent

Mary Douglas (1921-2007), britisk antropolog:
vores opfattelse af snavs er i høj grad afhængig af
kontekst i form af kultur, sociale normer. Hvis vi ser
bort fra vores viden om det patogene og om
hygiejne, så har vi stadig en forestilling om noget
som rent og noget som urent.

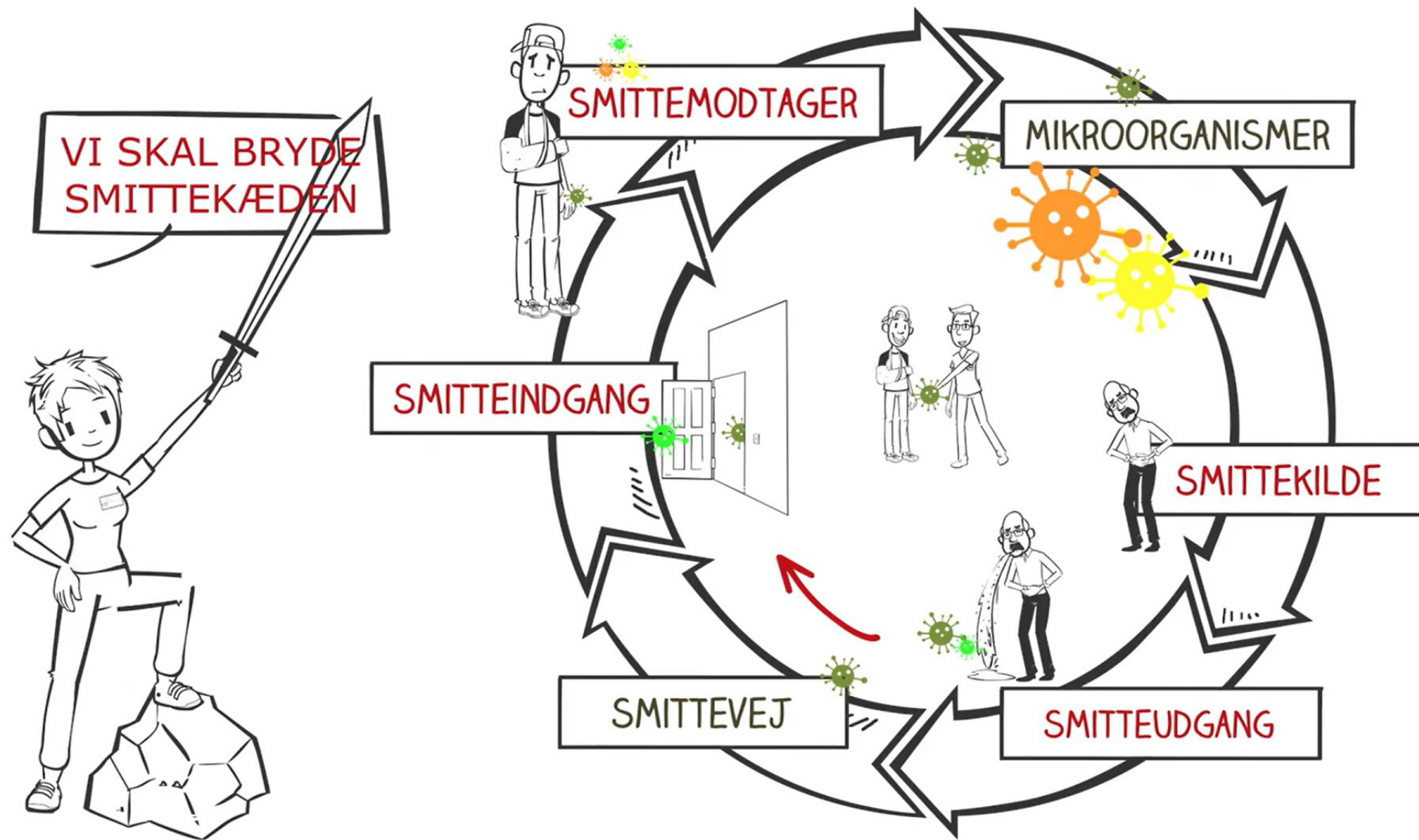

Om noget opfattes som rent ek

afhænger bl.a. af:

- Uddannelse – fx viden om
 - mikroorganismer,
 - smitteveje,
 - evne til at risikovurdere og afveje hensyn mm.
- Opdragelse/vaner – må man ha' fødderne på bordet?
- Kontekst – fx om vi
 - er hjemme eller på arbejde,
 - er på kontoret,
 - på en operationsafdeling eller i borgerens eget hjem?

Smitteveje

Kontaktsmitte

Direkte

Indirekte

Dråbesmitte

Dråber, aerosoler

Luftbåren smitte

- Støv, dråbekerner

Vehikelbåren smitte

- Forurennet blod, vand, fødevarer, lægemidler

Vektorbåren smitte

- Insekter

***Personalets hænder er
mikroorganismernes hovedfærdssåre***

Håndhygiejne – den vigtige enkeltstående indsats!

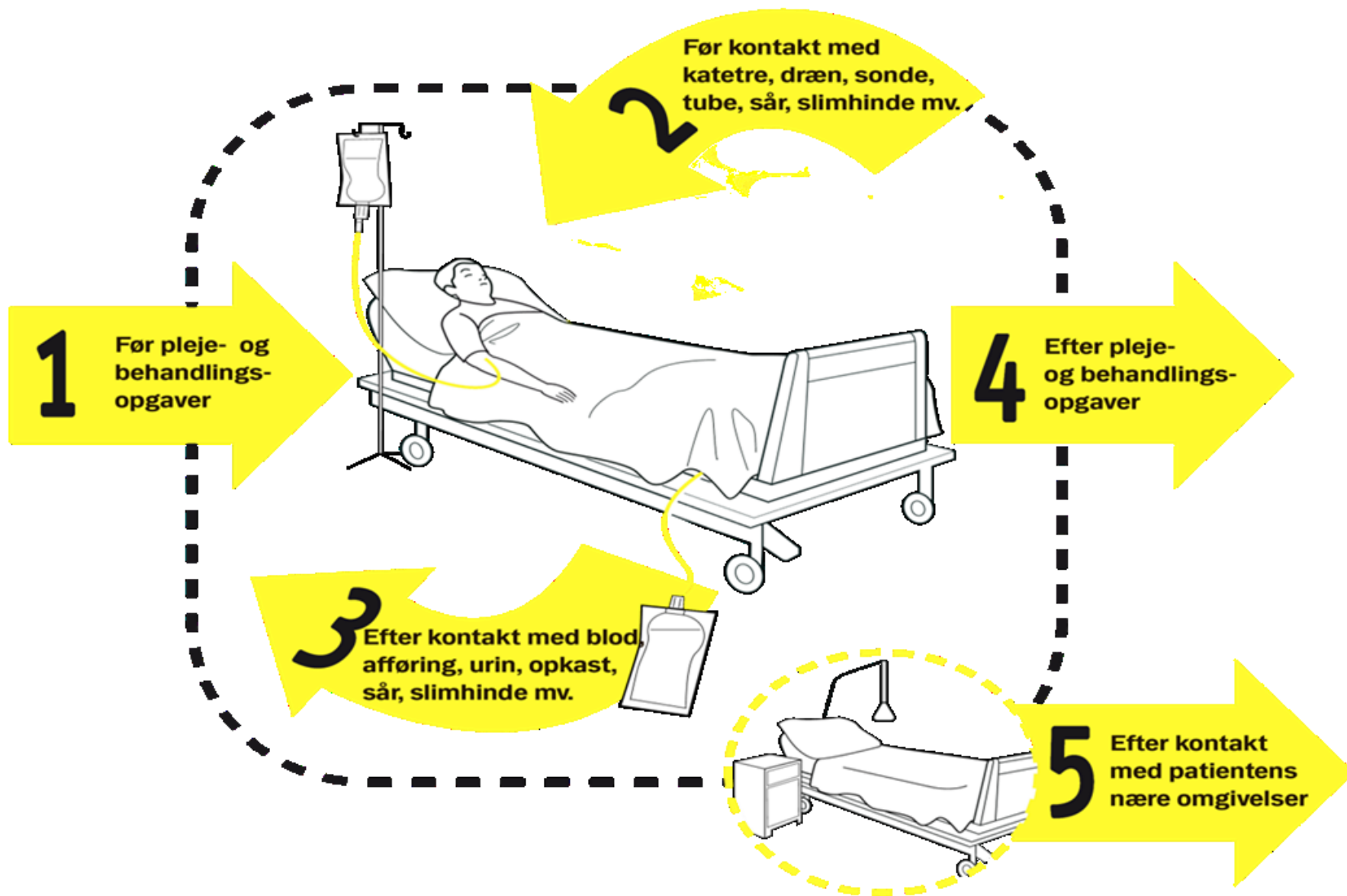
“Der er således beskrevet en efterlevelse af håndhygiejne på mellem 5-89%, i snit 38,7% og med flest undladelser af håndhygiejne før rene procedurer, ved ikke synlig forurening samt ved kortvarig kontakt”

NIR - Håndhygiejne

Håndhygiejne - hvornår

- før alle rene procedurer
- efter alle urene procedurer
- efter brug af handsker

Hånddesinfektion
Håndvask + hånddesinfektion

Håndhygiejne - hvordan

Håndvask

Ved synlig forurening af hænder og håndled

Ved kontakt med patienter med diarre

Efter toiletbesøg

Før håndtering af fødevarer.

Håndvask – altid efterfulgt af hånddesinfektion

- Skyl hænder og håndled med tempereret vand
- Sæbe påføres hænderne som bearbejdes grundigt
- Hånd sæbe afskylles under rindende vand
- Hænderne tørres

Hånddesinfektion

Hånddesinfektion

Udføres på synlig ren og tør hud
1-2 pumpeslag (2-5 ml.)
hånddesinfektionsmiddel fordeles på hænderne
Indgnides til tørhed: i håndfladen, på håndryg,
mellem fingre, fingerspidser, tommelfingre og
omkring håndled.
Hænderne skal holdes fugtige med
hånddesinfektionsmidlet i ca. 30 sekunder

Sådan

spritter du dine hænder

1. Hænderne skal være tørre

2. Tag 1-2 pumpeslag

3. Gnid spritten grundigt ind
- på hænder, håndled og
mellem fingre indtil dine
hænder er tørre

ELSEVIER

Contents lists available at ScienceDirect

American Journal of Infection Control

journal homepage: www.ajicjournal.org

Major Article

Hand hygiene compliance among healthcare workers before and during the COVID-19 pandemic

Susanne Gundersborg Sandbøl MSc^{a,b,*}, Eva Natalia Glassou PhD^c, Svend Ellermann-Eriksen PhD, DMSc^{b,d}, Annette Haagerup DMSc^{a,b}^a NIDO | Danmark, Gødstrup Hospital, Herning, Denmark^b Department of Clinical Medicine, Aarhus University, Aarhus, Denmark^c Department of Quality, Gødstrup Hospital, Herning, Denmark^d Department of Clinical Microbiology, Aarhus University Hospital, Aarhus, Denmark

Key Words:

Automated hand hygiene monitoring system
Hospital setting
Infection control**Background:** Healthcare workers' (HCWs) adherence to hand hygiene is vital in combatting COVID-19 in hospitals. We aimed to investigate HCWs hand hygiene compliance before and during the COVID-19 pandemic and hypothesised that hand hygiene compliance would increase during the pandemic.**Methods:** We conducted a prospective observational study in three medical departments at the Regional Hospital of West Jutland, Denmark from April 2019 to August 2020. A total of 150 HCWs participated before the COVID-19 pandemic and 136 during the pandemic. Hand hygiene observations were assessed using an automated hand hygiene monitoring system. Students unpaired t-test was used to assess differences in hand hygiene compliance rates in each department.**Results:** Comparison analyses showed, that hand hygiene compliance in department A and B was significantly higher before the COVID-19 pandemic than during the pandemic; a 7% difference in department A and

Forudsætninger for håndh

- Hud på hænder, håndled og underarme er intakt.
- Ingen håndskinne, armstrømpe eller lign.
- Negle skal være kortklippede, hele og rene – uden neglelak, neglesmykker eller kunstige negle
- Fingerringe, armbåndsur og andre smykker under albueniveau må ikke anvendes
- Ærmer på arbejdsdragt/uniform slutter over albue.

Håndhygiejne – patienter og pårørende

Instruktion – personale som rollemodel!

Pjece ”Håndhygiejne et fælles ansvar” vejledning til patienter og pårørende

Pjecen kan printes eller bestilles via gsonline

Arbejdsdragt

Arbejdsdragt med korte ærmer anvendes ved procedurer, hvor der er behov for at udføre håndhygiejne.

Det gælder personale i følgende arbejdssituationer:

Personale med direkte patientkontakt og kontakt med patientens omgivelser.

Personale, der udfører rene opgaver (f.eks. sterilproduktion, sterilopfyldning, håndtering af rene varer og mad).

Personale, der udfører urene opgaver (f.eks. i laboratorier, service- og tekniske områder).

Hvis ledelsen vælger, at personale af anden årsag skal bære arbejdsdragt, skal personalet efterleve retningslinjerne for brug af arbejdsdragt og håndhygiejne.

dragt

Arbejdsdragten skal

Hvordan sikres det?

Hvor er der størst risiko for at den kontamineres?

Hvad gør jeg hvis uheldet er ude?

Personlige værnemidler - som led i de *generelle* infektionshygiejniske for

Formål med at benytte værnemidler er:

at beskytte sundhedspersonalet mod smitte med mikroorganismer

at forebygge risikoen for, at personale overfører smitte til patienter og omgivelser

Hvornår skal der anvendes handsker?
Hvornår skal der anvendes forklæde?
Hvornår skal der anvendes maske? Visir?

Handskebrug og håndhygiejne

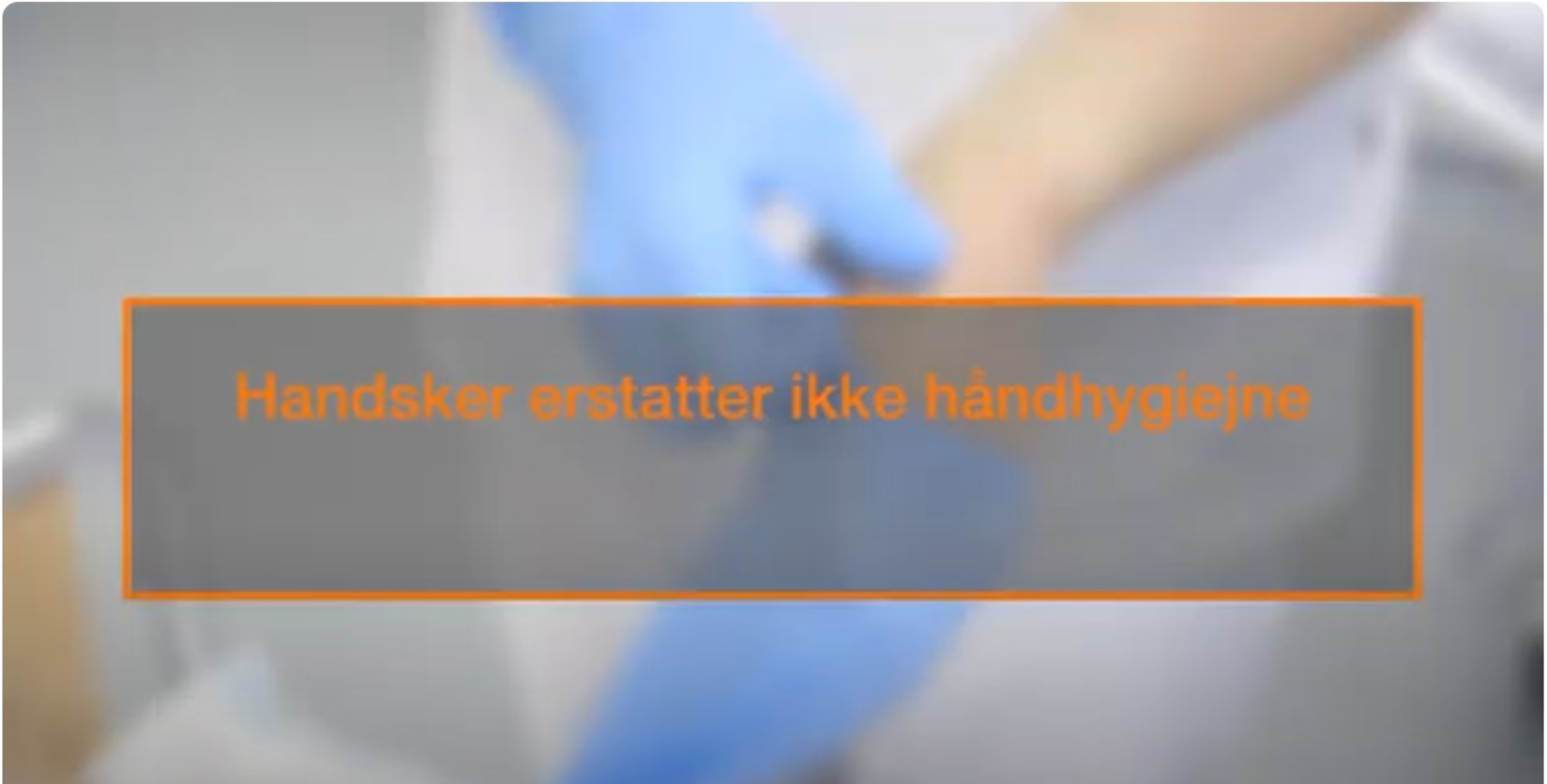
Der anvendes handsker ved risiko for synlig eller våd forurening af hænder og håndled, fx ved:

- håndtering af patienters udskillelser
- hjælp til nedre toilette og/eller bleskift
- håndtering af urene tekstiler
- håndtering af affald

Hvad med følgende situationer

- Blodtryksmåling
- EKG
- Injektionsgivning
- Hjælp til påklædning
- Patient transport
- Skift af tørt sengelinned
- Lejring af patient
- Madservering og afhentning af bakke
- Medicindispensering
- Dokumentation på patientstuen
- Telefonsamtale

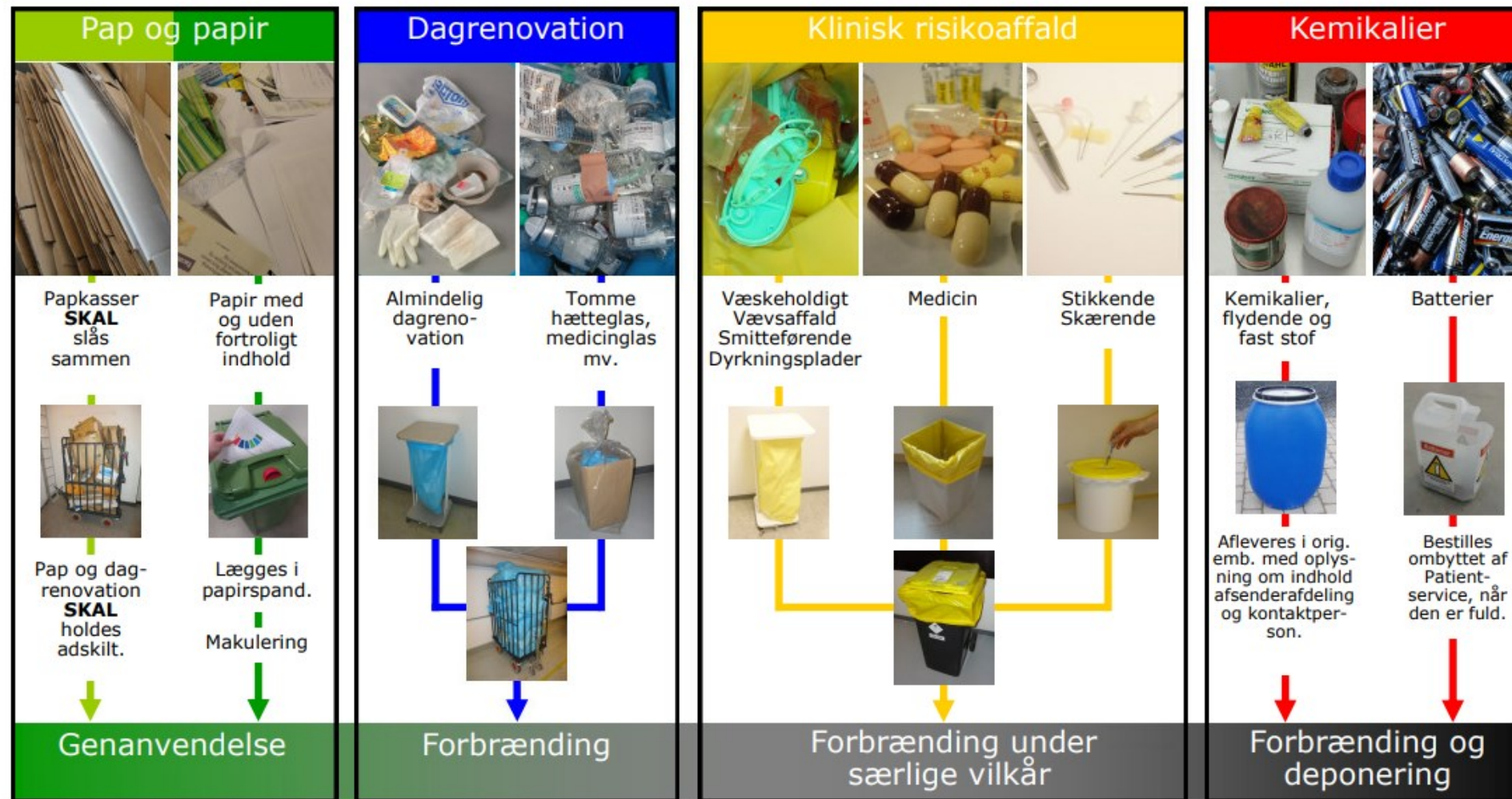

Handsker erstatter ikke håndhygiejne

dhvg

Affaldsplanche

Version 1.4

Spørgsmål

Spørgsmål vedr. denne informa-
tion samt affald i øvrigt er
velkomne, og kan rettes til Miljø-
koordinatoren.

Med venlig hilsen

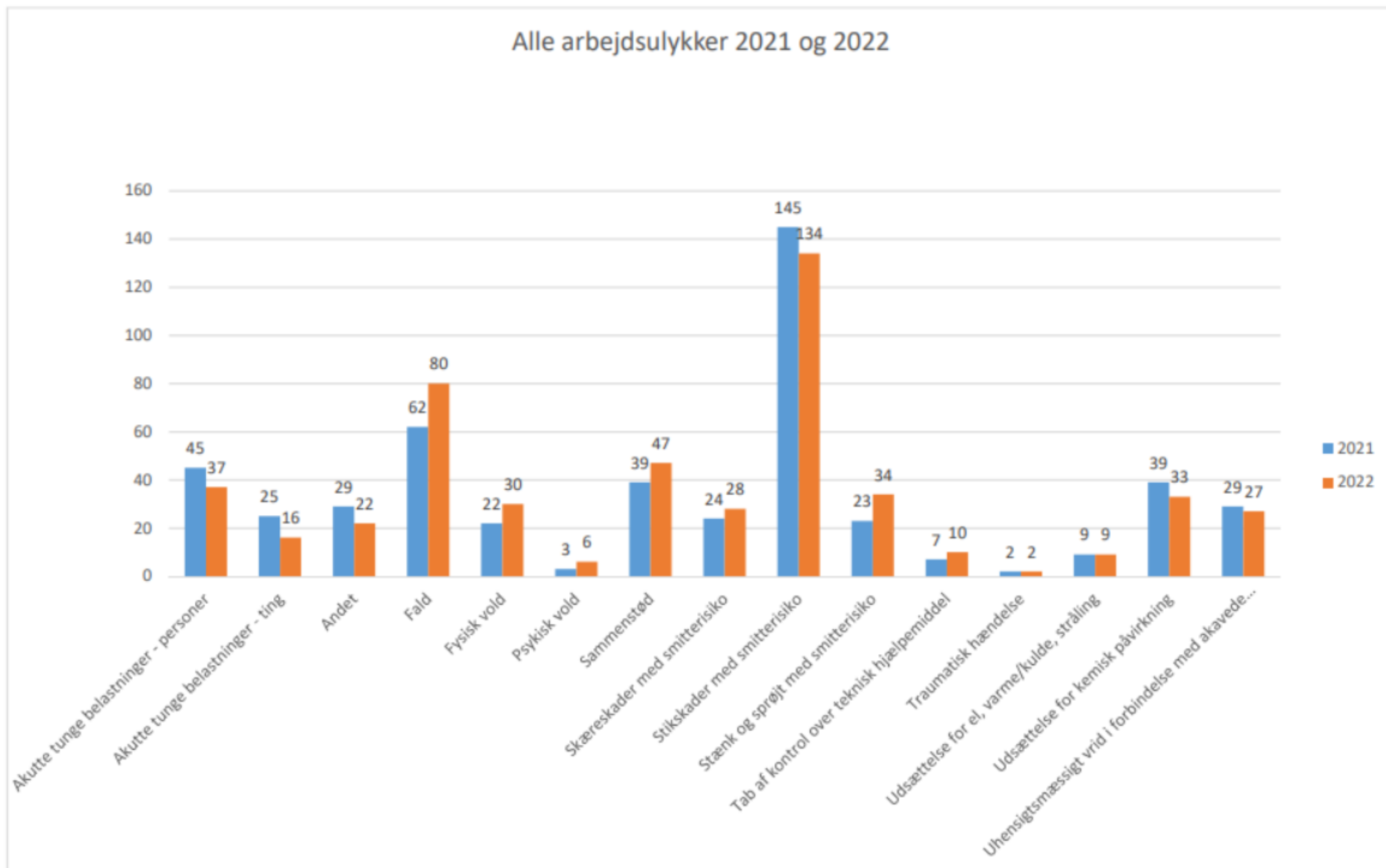
Miljøkoordinatoren
Teknisk Afdeling
Tlf.: 7845 8000
E-mail: auh.miljoe@rm.dk

Aarhus Universitetshospital
Teknisk Afdeling

Stik- og skæreuheld

Risikovurdering

Retningslinjer – giver de svar på alt?

- i en risikovurdering indgår:
 - viden om mikroorganismer
 - viden om smitteveje
 - vurdering af risikofaktorer

Situation og procedure analyseres ift. smitterisiko og risikovurderingen danner grundlag for det kliniske skøn – som igen lægger til grund for valg af handling.

Så er det på plads

**...eller er det?
Og hvad med jeres
kollegaer?**

Brug de sidste minutter på

Hvad er der brug for at fokusere på i min egen afdeling?

Hvordan vil jeg tage dette op?

Hvem skal jeg alliere mig med?

Hvornår vil jeg gøre det?